

Yalçın BAYER

ybayer@hurriyet.com.tr, 19 Ağustos 2007

Toplumsal kuşku

SEÇİM sonuçları ile ilgili kuşkuları dile getiren Cuma günü 'İşte Belgeniz' başlıklı yazınız için çok teşekkür ederim. Son derece önemli bir konu bu... Bu haklı ve ciddi 'kuşku' toplumsal vicdanı derinden yaralamakta ve demokrasiye olan inancı zedelemektedir.

Şimdi yapılacak iş çok basittir... Bunun demokrasinin özüne de aykırı olacağına kuşku yoktur.

YSK; partilerin, basın, sivil toplum, üniversitelerin temsilcilerinden oluşan 20-25 kişilik tarafsız bir kurul oluşturur; (**Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı**'nın da gözetimini dilerim) sondaj yöntemiyle 150 bini aşkın sandıktan diyelim binde 1'i olan 150 dolayında sandıkta oy pusulalarını basının gözü önünde yeniden açıkça sayar ve dökümünü yapar.

Bu sonuçlar, **YSK** bilgisayarına yüklenen verilerle karşılaştırılır.

Uyum varsa sorun yoktur. Çok ufak tefek, matematiksel/istatistiksel olarak görmezden gelinmesi olanaklı sapmalar dışındaki her uyumsuzluk açıklanmaya muhtaçtır. **YSK** bundan kaçmamalıdır. Zararın neresinden dönülürse kazançtır. Ulusun istencini şu veya bu yolla saptırmak, başışlanmaz bir tarihsel suçtur ve hesabı er ya da geç sorulur.

Ayrıca, ilçe seçim kurullarına ulaşan sayım sonuçlarının bilgisayara yüklenmesi, oradan il seçim kurullarına ulaştırılması ve oradan da **YSK**'ya aktararak işlenmesi ve **Türkiye** genel sonuçlarının elde edilmesi, şaşılacak bir hızla gerçekleştirilmiştir. Uzun yıllardır bilinçli bir bilgisayar kullanıcısı olmamın ötesinde, konuştuğum bilgisayar uzmanları, bu tablonun çok ciddi bir altyapı ile olanaklı olduğunu söylediler. Bu bakımdan **YSK**'dan, sistem ağ yapısının temel karakteristiklerini açıklamasını bekliyoruz. Kaç server kullanılmıştır, veri aktarım hızı nedir, gibi...

YSK ÇEKİNMEMELİDİR

Sandık sonuçları bilgisayar ortamına girildikten sonra sandık görevlileri ve bilgisayar operatörleri birer tutanak yaparak mutabık kaldıklarına göre **YSK** neden çekinmektedir?

Kullanılan yazılım, hangi düzeylerde bu sonuçlara müdahale ve '**düzeltilme**' yetkisi vermektedir?

Bu kademeli yetkilendirmede kimlerin ne kapsamda yetkilendirilmiş şifreleri vardır?

- Ve en son can alıcı soru :

Yazılım, dışarıdan (yurtdışı ya da içi!) herhangi bir sabotaj manipülasyonuna karşı nasıl korunmaktadır? Bu olasılık sıfıra indirgenmiş midir? Bilindiği gibi son derece hünerli virüs yazılımları ile veya başkaca yöntemlerle bu olağanüstü korsanlık asla olasılık dışı değildir. Yazılım, diyelim 30 saniyede bir otomatik yedekleme (back up) yapmış mıdır? Eğer yaptı ise ardışık yedeklemelerde veriler arasında bir uyumsuzluk var mıdır; varsa nasıl açıklanmaktadır?

Tüm bu hususları bilmek, yurttaşlar olarak doğal hakkımızdır ve **YSK** da bir rejim bunalımından kaçınmak

bakımından, kritik önemdeki bu sorulara açıklık getirerek kamuoyu vicdanını kemiren kuşkuları gidermekle Anayasal olarak yükümlüdür.

VEBAL ALTINDA KALMASINLAR

Görevden kaçınmak, sonuçlarını ağırlaştırmaktan başka bir sonuç doğurmayacak ve **YSK**'nın ağır vebalini altından kalkılmaz düzeye tımandıracağıdır. Bu arada, yaklaşan olası referandum ile 2009 yerel seçimleri için şimdiden, yapılan uyarıları dikkate alan son derece titiz bir hazırlığı, kamuoyunu bilgilendirerek **YSK**'dan beklemekteyiz.

Nobel Ekonomi ödüllü, Dünya Bankası eski 2. Başkanı Prof. **Stiglitz, B. Clinton** kabinesinde bakan iken, **ABD Hazinesi**'nin bir 'gizli' belgesine ulaşmış ve vicdanını baskılayamayarak açıklamıştı.

Hiçbir yalanlama almayan bu metnin ilgili paragrafı ibreti-i alem için aşağıdadır:

- *"Satışlar (Rusya'da) çok güzeldi ve B. Yeltsin'in yeniden seçilmesi istendi. Bunun **hileli bir seçim** olup olmadığı ise o noktada hiç önemli değildi. İşin acı yanı, tüm bunların sonunda, **Rusya**'nın endüstriyel varlıklarının, **ABD** destekli **Rus** oligarşisinin eline geçmesi oldu. Böylece **Rusya**'nın ulusal geliri yarı yarıya azaldı."* (<http://www.zmag.org/Turkey/imdda.htm>)

Prof. Dr. Ahmet SALTİK / Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi

*****

Partilerin sandık görevlileri erkenden gitti

1999 seçimlerinde sandık başkanıydım. Sandıklar açılıp oylar sayıldıktan hemen sonra parti görevlileri sonuçları bir an önce partilerine iletmek için boş tutanaklara imza atıp hepsi gittiler. Tutanaklara istediğim parti için istediğim oyu yazabilirdim. Yeter ki o sandıkta kullanılan toplam oy sayısı tutsun.

Bu konuda partiler tarafından sandık kurullarına bilgili ve sabırlı kişilerin görevlendirilmesi gerekli.

İsmet ÇELİK

İstanbul'un 'çevre' raporu

İSTANBUL İl Çevre Müdürü Doç. Dr. **Mehmet Emin Birpınar**, İstanbul'daki bürokratlar arasında öne çıkan bir isim... Yıldız Teknik Üniversitesi Su Yapıları Kürsüsü'nde öğretim üyesi iken bu göreve getirildi. Varillerden ses kirliliğine kadar İstanbul'un en yaşamsal sorunlarının takipçisi...

Genel seçim, cumhurbaşkanlığı seçimi derken, tehlikeli şekilde gelişen ve kimsenin görmediği, görmek istemediği '**kurak yaz**' hakkında bir şeyler söylemek istiyor. Dobra dobra konuşmaktan çekinmiyor. "Çevre kirliliği siyaset kirliliğinin önüne geçti" diyebilen cesur bir bürokrat. Çevre kirliliği olduğu sürece yaşamamızı tehdit edeceğini ve bu konuda yürütülecek savaşım için herkese görev düştüğünü söylüyor.

Aklımıza gelenleri soruyoruz **Birpınar**'a...

- **İstanbul'da ne var?**

- Vurdumduymazlık var.

- **Klorlu su!..**

- Suda klor varsa, kimyasal açıdan su temiz demektir. Klorla mikrop aynı ortamda yaşayamaz.

- **İçmek için...**

- Çeşmeden gelen su klorlu ise temiz bir sudur. İçimi iyi olmayabilir ama bekletirseniz içebilirsiniz. Koku olmaz.

- **İçme suyu artılırsa...**

- Yine tehlikeli değildir; korkulmaması gerekir.

- **Tahlil...**

- İSKİ gibi biz de kontrol ediyoruz.

- **Arıtma...**

- Gerektiğinde TÜBİTAK'a gönderiyoruz tahlil için... Özellikle tehlikeli atıklar konusunda İSTAÇ doğru çalışıyor.

- **İSKİ'nin arıtmasından çıkan ve medyada konu olan kirli çamur...**

- Teknik açıdan doğru iş yapıyorlar; o ekranlarda gözüken 'çamur'un tehlikeli olmadığına dair raporlar var. Başka çareleri yok ki... Ama yine de bunun olmaması lazım.

(**Birpınar'**ın **İstanbul'**un çevre sorunları ile ilgili görüşlerini yayımlamaya devam edeceğiz.)